

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

28 септември 2023 година *

„Обжалване — Държавни помощи — Член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС — Шведски пазар на въздушен транспорт — Помощ, предоставена от Кралство Швеция в полза на авиокомпания във връзка с пандемията от COVID-19 — Временна рамка за мерки за държавна помощ — Държавна гаранция за инструмент за револвиращ кредит — Решение на Европейската комисия да не повдига възражения — Помощ за отстраняване на щети, причинени само на едно пострадало лице — Принципи на пропорционалност и на недопускане на дискриминация — Свобода на установяване и на свободно предоставяне на услуги“

По дело C-320/21 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 21 май 2021 г.,

Ryanair DAC, установено в Суордс (Ирландия), представлявано първоначално от V. Blanc, F.-C. Lapr v te, E. Vahida, адвокати, I.-G. Metaxas-Maranghidis, dikigoros, и S. Rating, abogado, впоследствие от V. Blanc, F.-C. Lapr v te, E. Vahida, адвокати, I.-G. Metaxas-Maranghidis, dikigoros, D. P rez de Lamo и S. Rating, abogados,

жалбоподател,

като другите страни в производството са:

Европейска комисия, представлявана от L. Flynn, S. No  и F. Tomat,

ответник в първоинстанционното производство,

Френска република, представлявана първоначално от A.-L. Desjonqu res, P. Dodeller, A. Ferrand и N. Vincent, впоследствие от A.-L. Desjonqu res и N. Vincent, и накрая от A.-L. Desjonqu res,

Кралство Швеция, представлявано първоначално от O. Simonsson, H. Eklinder, J. Lundberg, C. Meyer-Seitz, M. Salborn Hodgson, R. Shahsavan Eriksson, H. Shev и A. Runeskj ld, впоследствие от O. Simonsson, H. Eklinder, C. Meyer-Seitz, M. Salborn Hodgson, R. Shahsavan Eriksson, H. Shev и A. Runeskj ld,

SAS AB, установено в Стокхолм (Швеция), представлявано от A. Lundmark и F. Sj vall, advokater,

* Език на производството: английски.

встъпили страни в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: C. Lycourgos, председател на състава, L. S. Rossi, J.–C. Bonichot, S. Rodin (докладчик) и O. Spineanu-Matei, съдии,

генерален адвокат: G. Pitruzzella,

секретар: M. Longar, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 14 септември 2022 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 26 януари 2023 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 С жалбата си Ryanair DAC иска да се отмени решение на Общия съд на Европейския съюз от 14 април 2021 г., Ryanair/Комисия (SAS, Швеция, COVID-19) (T-379/20, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“, EU:T:2021:195), с което Общият съд отхвърля жалбата му за отмяна на Решение C(2020) 2784 final на Комисията от 24 април 2020 г. относно държавна помощ SA.57061 (2020/N) — Швеция — обезщетение за вредите, претърпени от SAS SA вследствие на пандемията от COVID-19 (ОВ С 220, 2020 г., стр. 9, наричано по-нататък „спорното решение“).

Обстоятелства, предхождащи спора и спорното решение

- 2 Видно от обжалваното съдебно решение обстоятелствата по спора могат да бъдат обобщени, както следва.
- 3 На 11 април 2020 г. Европейската комисия приема Решение C(2020) 2366 final относно държавна помощ SA.56812 (2020/N) — Швеция — COVID-19: режим на гаранции по заеми в полза на авиокомпаниите, с което тя разрешава в съответствие с член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС мярка за помощ под формата на схема за гарантиране на заеми за някои авиокомпании (ОВ С 269, 2020 г., стр. 1, наричана по-нататък „шведската схема за помощ“), която Кралство Швеция нотифицира на 3 април 2020 г. Тази схема цели да предостави на авиокомпаниите, които са важни за осигуряване на „свързаността“ на Швеция и на които шведските органи са издали оперативен лиценз, достатъчно ликвидни средства посредством държавна гаранция, за да запазят икономическата си дейност по време на и след пандемията от COVID-19.
- 4 На 21 април 2020 г. Кралство Швеция уведомява Комисията в съответствие с член 108, параграф 3 ДФЕС за мярка за помощ под формата на гаранция по револвираща кредитна линия с лимит 1,5 милиарда шведски крони (SEK) (приблизително 137 милиона евро) в полза на SAS AB (наричана по-нататък „спорната мярка“), с мотива че тази авиокомпания

има затруднения да получи заеми от кредитни институции в рамките на шведската схема за помощ. Тази мярка цели да обезщети частично SAS за претърпените от него вреди вследствие на отмяната или промяната на разписанието на неговите полети в резултат на налагането на ограничения за пътуване, свързани с пандемията от COVID-19.

- 5 На 24 април 2020 г. Комисията приема спорното решение, с което обявява спорната мярка за съвместима с вътрешния пазар на основание член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС.

Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

- 6 С жалба, подадена в секретариата на Общия съд на 19 юни 2020 г., Ryanair иска да се отмени спорното решение.
- 7 В подкрепа на жалбата си Ryanair изтъква пет основания: първо, Комисията не е спазила изискването помощите по член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС да не се предоставят за отстраняване на щети, претърпени само от едно пострадало лице, второ, спорната мярка не се основава на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС и Комисията неправилно е приела, че тази мярка е пропорционална на вредите, причинени на SAS от пандемията от COVID-19, трето, Комисията е нарушила различни разпоредби относно либерализацията на въздушния превоз в рамките на Европейския съюз, четвърто, Комисията е нарушила процесуалните му права, като е отказала да започне официална процедура по разследване въпреки наличието на сериозни затруднения, които е трябвало да доведат до започването на такава процедура, и пето, Комисията е нарушила член 296, втора алинея ДФЕС.
- 8 С оглед по-специално на съображенията, поради които е счел, че това производство следва да бъде разгледано по реда на бързото производство, и на значението, което както Ryanair, така и Комисията, и Кралство Швеция, отдават на предоставянето на бърз отговор по същество, Общият съд е приел, че следва да разгледа най-напред основателността на жалбата, без да се произнася предварително по нейната допустимост.
- 9 С обжалваното съдебно решение Общият съд отхвърля по същество изтъкнатите от Ryanair първо, второ, трето и пето основание. Що се отнася до четвъртото основание, той приема — по-специално с оглед на мотивите, довели до отхвърляне на първото, второто и третото основание — че не е необходимо да се разглежда неговата основателност. Поради това Общият съд отхвърля жалбата в нейната цялост, без да се произнася по нейната допустимост.

Искания на страните пред Съда

- 10 С жалбата си Ryanair иска от Съда:
- да отмени обжалваното съдебно решение,
 - да отмени спорното решение и
 - да осъди Комисията и встъпилите в първоинстанционното производство страни да заплатят съдебните разноски,

- при условията на евентуалност, да отмени обжалваното съдебно решение, да върне делото на Общия съд за ново разглеждане и да не се произнася по съдебните разноски в първоинстанционното производство и в производството по обжалване.
- 11 Комисията, Кралство Швеция и SAS искат от Съда:
- да отхвърли жалбата и
 - да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.
- 12 Френската република иска Съдът да отхвърли жалбата.

По жалбата

- 13 В подкрепа на жалбата си Ryanair изтъква шест основания. Първото основание е изведено от грешка при прилагане на правото, която Общият съд допуснал, като е отхвърлил довода на жалбоподателя, че помощите по член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС нямат за цел да поправят вредите, претърпени само от едно пострадало лице. Второто основание е изведено от грешка при прилагане на правото и явно изопачаване на фактите при прилагането на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС и на принципа на пропорционалност по отношение на вредите, причинени на SAS от пандемията от COVID-19. Третото основание е изведено от грешка при прилагане на правото, тъй като Общият съд е отхвърлил неправилно довода на Ryanair, че е нарушен принципът за недопускане на дискриминация. Четвъртото основание е изведено от грешка при прилагане на правото и явно изопачаване на фактите, тъй като Общият съд е отхвърлил довода на жалбоподателя относно нарушаването на свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги. Петото основание е изведено от грешка при прилагане на правото и явно изопачаване на фактите, тъй като Общият съд е решил да не разглежда по същество четвъртото основание на жалбата в първоинстанционното производство, изведено от нарушение на процесуалните права на жалбоподателя. Шестото основание е изведено от грешка при прилагане на правото и явно изопачаване на фактите, тъй като Общият съд неправилно е приел, че Комисията не е нарушила задължението си за мотивиране, възложено ѝ по силата на член 296, втора алинея ДФЕС.

По първото основание

Доводи на страните

- 14 В рамките на първото си основание, което се отнася до точки 22—27 от обжалваното съдебно решение, Ryanair по същество упреква Общия съд, че е допуснал грешка при прилагане на правото, като неправилно е приел, че помощ, предоставена на основание член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, може да има за цел да отстрани щетите, претърпени само от едно пострадало от извънредно събитие лице, въпреки че конкурентите на това пострадало лице, какъвто е жалбоподателят, също са засегнати от това събитие.
- 15 Според Ryanair мотивите, изложени в точки 23 и 24 от обжалваното съдебно решение, не обосновават отхвърлянето на първото основание на жалбата му в първоинстанционното производство. Ставало въпрос не дали Кралство Швеция е трябвало да отпусне повече

помощи, а по-скоро дали тази държава членка е трябвало да предостави каквато и да било помощ на SAS. Фактът, че държава членка никога не е задължена да предостави помощ, не може да обоснове предоставянето от нея на такава помощ в нарушение на релевантното правно основание, а именно член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС. Освен това въпросът не бил дали помощта отстранява всички щети, причинени от дадено извънредно събитие, а дали е предоставена на всички конкурентни предприятия, осъществяващи дейност на даден пазар, които са претърпели тези щети, или само на едно-единствено произволно избрано предприятие, като последният случай не представлявал правилно прилагане на тази разпоредба.

- 16 Ryanair поддържа, че Общият съд е трябвало да приеме, че основателността на този довод се потвърждава от ясния текст и структурата на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, който трябва да се тълкува стриктно, както и от възприето от Комисията в нейната практика на вземане на решения преди пандемията от COVID-19. В това отношение самата цел на тази разпоредба било да позволи на държавите членки да действат като „гарант от последна инстанция“, когато рискът, свързан с природни бедствия или други извънредни събития, не може да бъде покрит от предприятията на пазара. Ставало въпрос за основна икономическа роля, присъща на всяка държава. По дефиниция тази функция на „гарант от последна инстанция“ предполагала, че държавата предлага една и съща защита, при равни други условия, на всички предприятия, изложени на съответния риск. Следователно държава, която предоставя закрила само на малък брой предприятия или, както в настоящия случай, на едно-единствено предприятие, вече действала не като гарант от последна инстанция, а по други общи политически съображения, като например съображения, свързани с индустриалната политика.
- 17 Според Ryanair обаче едновременно преследване на различни общи политически цели от държава членка чрез помощ, предоставена на основание на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, отслабва пряката връзка между извънредното събитие, щетите и предоставената помощ, като такава връзка представлява съществено условие за прилагането на тази разпоредба, която се основава на чисто компенсираща логика.
- 18 Комисията, Френската република и Кралство Швеция поддържат, че първото основание за обжалване трябва да се отхвърли по същество.

Съображения на Съда

- 19 В самото начало следва да се припомни, че със спорното решение спорната мярка е обявена за съвместима с вътрешния пазар на основание член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, който предвижда такава съвместимост по отношение на помощите „за отстраняване на щети, причинени от природни бедствия или други извънредни събития“.
- 20 В това отношение от постоянната съдебна практика следва, че след като става въпрос за дерогация от прогласения в член 107, параграф 1 ДФЕС общ принцип за несъвместимост на държавните помощи с вътрешния пазар, разпоредбите на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС трябва да се тълкуват стриктно. Така Съдът по-специално приема, че съгласно тези разпоредби могат да бъдат компенсирани само неблагоприятни последици, причинени пряко от природни бедствия или други извънредни събития. От това следва, че трябва да има пряка връзка между вредите, причинени от тези извънредни събития, и държавната

помощ и че оценката на загубите, понесени от съответните оператори, трябва да бъде възможно най-точна (вж. в този смисъл решение от 23 февруари 2006 г., *Atzeni и др.*, C-346/03 и C-529/03, EU:C:2006:130, т. 79 и цитираната съдебна практика).

- 21 Според Ryanair, ако държава членка реши да приеме мерки за подпомагане на основание член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, тя ще бъде задължена да го направи по отношение на всички увредени предприятия.
- 22 В това отношение, макар действително предвиденото в тази разпоредба изключение да трябва да се тълкува стриктно, това все пак не означава, че формулировката, използвана за определяне на изключението, трябва да бъде тълкувана по начин, който би я лишил от действие, тъй като дадено изключение трябва да се тълкува по начин, който е в съответствие с преследваните от него цели (вж. в този смисъл решение от 11 септември 2014 г., *Fastweb*, C-19/13, EU:C:2014:2194, т. 40).
- 23 От текста на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, тълкуван с оглед на целта на тази разпоредба, обаче по никакъв начин не следва, че по смисъла на тази разпоредба може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар само помощ, която е предоставена на всички предприятия, засегнати от щетите, причинени по-специално от извънредно събитие. Всъщност, макар да е предоставена само на едно-единствено предприятие, дадена помощ може евентуално да бъде предназначена да отстрани тези щети и да постигне изрично посочената в тази разпоредба цел в пълно съответствие с правото на Съюза.
- 24 При това положение, както по същество посочва генералният адвокат в точка 17 от заключението си, преследваната от член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС цел, а именно да се компенсират неблагоприятните последици, причинени пряко от извънредно събитие, не изключва възможността държава членка да може — без това да е продиктувано от желанието да постави дадено предприятие в по-благоприятно положение спрямо неговите конкуренти — да избере по обективни причини да предостави на едно-единствено предприятие възможността да се ползва от мярка, приета на основание на тази разпоредба.
- 25 Впрочем тълкуване на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС в обратен смисъл би лишило тази разпоредба от голяма част от нейното полезно действие. Всъщност, ако тази разпоредба предоставя само възможност на държава членка да предостави помощ на всички пострадали от извънредно събитие лица, без да може да запази тази помощ за ограничен брой предприятия, дори само за едно-единствено, държавите членки често биха били възпирани да използват тази възможност поради разходите, които би представлявало предоставянето при такива условия на значителна помощ на всички увредени предприятия, попадащи в нейната компетентност.
- 26 От изложените по-горе съображения следва, че член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС не може да се тълкува по посочения от Ryanair начин, тъй като това би накърнило целта и полезното действие на тази разпоредба.
- 27 При това положение, доколкото Ryanair изтъква по същество в подкрепа на първото си основание, че държава членка, която предоставя помощ на основание на посочената разпоредба само на малък брой предприятия, увредени от извънредното събитие, дори само на едно-единствено от тях, преследвала не целта, посочена в същата разпоредба — а именно отстраняване на щетите, причинени вследствие на такова събитие — а общи политически цели, което освен това щяло да отслаби изискваната пряка връзка между

причинените от извънредното събитие щети и предоставената помощ, е важно да се припомни, както по същество следва от цитираната в точка 20 от настоящото решение съдебна практика, че мярка за помощ може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар въз основа на дерогация по член 107, параграф 2 ДФЕС само ако са изпълнени всички условия за прилагането ѝ, което означава по-специално, че тя допринася за постигането на определената в нея цел и че е пропорционална на преследваната цел.

- 28 От това следва, както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 17 от заключението си, че не могат да се приемат за съвместими с вътрешния пазар мерки за помощ, предоставени на основание член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, които, макар да имат за цел да отстранят щетите, претърпени в резултат на извънредно събитие, в действителност са мотивирани от произволни или несвързани с тази цел съображения като желанието да се предостави предимство — поради причини, които не са свързани с посочената цел — на дадено предприятие особено по отношение на неговите конкуренти, по-специално на предприятие, което е било в затруднение още преди настъпването на въпросното събитие.
- 29 Следователно, ако при проверката на съвместимостта на мярка за помощ на основание член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС Комисията установи по-специално, че изборът на получател на помощта не съответства на целта за компенсиране на неблагоприятните последици, причинени пряко по-специално от извънредно събитие, която цел е посочена в тази разпоредба, и че поради това изборът не отговаря действително на грижата за постигането на тази цел, а на други съображения, които не са свързани с нея, посочената мярка не може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар въз основа на въведената с посочената разпоредба дерогация.
- 30 В това отношение дадена помощ, предоставена на основание член 107, параграф 2 ДФЕС, трябва да бъде необходима за постигането на целите, предвидени в тази разпоредба, така че помощ, която подобрява финансовото положение на предприятието получател, без да е необходима за постигане на тези цели, не би могла да се счита за съвместима с вътрешния пазар (вж. по аналогия решения от 13 юни 2013 г., HGA и др./Комисия, C-630/11 P—C-633/11 P, EU:C:2013:387, т. 104, и от 19 юли 2016 г., Kotnik и др., C-526/14, EU:C:2016:570, т. 49).
- 31 При все това, противно на твърдения на Ryanair, самият факт, че помощ по член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС е предоставена само на едно-единствено предприятие, както в случая на SAS, сред няколко предприятия, потенциално неблагоприятно засегнати от разглежданото извънредно събитие, все пак не означава, че тази помощ непременно е насочена към други цели, с изключение на преследваната с тази разпоредба цел, или че тя е предоставена произволно.
- 32 В този контекст следва да се отхвърлят доводите на Ryanair, че предметът на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС предполага съответната държава членка да действа като „гарант от последна инстанция“, тъй като подобно тълкуване на тази разпоредба не следва нито от текста, нито от нейната цел, припомнени в точки 19 и 20 от настоящото решение.
- 33 Накрая, доколкото Ryanair се позовава на възприето от Комисията в нейната практика на вземане на решения преди пандемията от COVID-19, достатъчно е да се посочи, че в настоящия случай законосъобразността на спорното решение, а впоследствие и на обжалваното съдебно решение, трябва да се преценява единствено в рамките на член 107,

параграф 2, буква б) ДФЕС, а не от гледна точка на твърдения за практика, установена в предходни решения на тази институция (вж. по аналогия решения от 21 юли 2011 г., Freistaat Sachsen и Land Sachsen-Anhalt/Комисия, C-459/10 P, EU:C:2011:515, т. 50, и от 26 март 2020 г., Larko/Комисия, C-244/18 P, EU:C:2020:238, т. 114).

- 34 От гореизложеното следва, че Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като в точка 26 от обжалваното съдебно решение е заключил, че Ryanair неоснователно твърди, че Комисията е допуснала грешка при прилагане на правото само поради това че от разглежданата мярка не се ползват всички предприятия, които са претърпели щетите, причинени от пандемията от COVID-19.
- 35 Ето защо първото основание следва да се отхвърли по същество.

По второто основание

Доводи на страните

- 36 С второто си основание, което се отнася до точки 31—66 от обжалваното съдебно решение и се състои от осем части, Ryanair упреква Общия съд, че е допуснал грешки при прилагане на правото и явно е изопачил фактите, като неправилно е приел, че спорната мярка се основава на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС и че е пропорционална с оглед на претърпените от SAS вреди вследствие на пандемията от COVID-19.
- 37 С първата част Ryanair изтъква, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че мярка като спорната, която има субсидиарен характер по отношение на шведската схема за помощ, обявена за съвместима на основание член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС, може да бъде разрешена на основание член 107, параграф 2, буква б). В това отношение Общият съд неправилно приел в точка 34 от обжалваното съдебно решение, че Договорът за функционирането на ЕС допуска едновременното прилагане на тези разпоредби, стига да са изпълнени условията на всяка от двете разпоредби.
- 38 По-специално този мотив бил неправилен от правна гледна точка, тъй като с оглед на изискването за пряка връзка между щетите и помощта, не можело да се счита, че съответната държава членка действа като „гарант от последна инстанция“ в съответствие с член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, ако същевременно иска — и със същата мярка — да преследва политическа цел, различна от тази, която обосновава наличието на дерогацията, предвидена в член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС. Позицията на Общия съд водела до „сливане“ на отделните разпоредби на член 107, параграф 2, буква б) и на член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС в единна „кризисна уредба“, чиито правни основания били еднакво взаимозаменяеми.
- 39 С втората част от второто си основание Ryanair поддържа, че в точка 40 от обжалваното съдебно решение Общият съд е възприел неправилно тълкуване на точки 40 и 41 от решение от 11 ноември 2004 г., Испания/Комисия (C-73/03, EU:C:2004:711), тъй като от тях е извел критерий за вероятност. Всъщност, когато съответната мярка има за цел да компенсира бъдещи вреди, както е в настоящия случай, всяка помощ, която може да надхвърли загубите, понесени от предприятията получатели, трябвало да се счита за несъвместима с вътрешния пазар, независимо от степента на вероятност да възникне

свърхкомпенсация на щетите. Предвиждането на механизъм за възстановяване на надплатената помощ не било достатъчно, за да се предотврати предоставянето на неправомерно, макар и временно, предимство на предприятието получател.

- 40 С третата част Ryanair упреква Общия съд, че е допуснал грешка при прилагане на правото и явно изопачаване на фактите при прилагането на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС и на залегналия в основата му критерий за пропорционалност, тъй като неправилно е приел, че Комисията правилно е мотивирала спорното решение, въпреки че възприетият от тази институция метод за изчисляване на претърпяната от SAS вреда не е достатъчно точен.
- 41 В това отношение от постоянната съдебна практика следвало, че дадена помощ може да бъде разрешена на основание член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС само въз основа на точен метод за оценяване на претърпените вреди. В настоящия случай мотивът в точка 46 от обжалваното съдебно решение, че Комисията е определила в спорното решение достатъчно точен метод за оценяване на претърпените вреди, бил несъвместим със съдържанието на това решение, и по-специално с точка 35 от него, в която се уточнявало, че най-късно до 31 декември 2020 г. шведските органи са се ангажирали да представят за предварително одобрение от Комисията метода, който ще бъде използван за определянето на размера на вредата. Следователно спорната мярка не била нищо друго освен бланков чек, предоставен на SAS за повече от година, а именно до първия доклад за действителните загуби, претърпени от тази авиокомпания.
- 42 С четвъртата част от второто си основание Ryanair упреква Общия съд, че е допуснал грешка при прилагане на правото и явно изопачаване на фактите, като е приел в точки 47 и 48 от обжалваното съдебно решение, че Ryanair не е представило никакво доказателство, въз основа на което да може да се установи, че определеният в спорното решение метод за изчисляване позволява изплащането на държавна помощ, която надхвърля действително претърпените от SAS вреди. Според жалбоподателя, за да провери дали методът на изчисляване в случая представлява такъв риск, Общият съд разгледал дали прилагането му „може“ да доведе до свърхкомпенсация. Ryanair обаче представило множество доказателства за това, че помощта за SAS действително е надхвърляла загубите. Освен това съображенията на Общия съд в този контекст били противоречиви. Така за целите на изчисляването на вредата Общият съд, от една страна, признал значението на променливите разходи, които трябвало да се изключат при определяне на размера на вредата, като същевременно приел, от друга страна, че жалбоподателят е трябвало да представи доказателства, че липсата на информация за тези разходи може да доведе до изплащането на помощ, която надхвърля вредата. Освен това Общият съд допуснал грешка при прилагане на правото, тъй като системно е възлагал тежестта на доказване на жалбоподателя, а не на Комисията.
- 43 С петата част Ryanair упреква Общия съд, че е допуснал грешка при прилагане на правото, тъй като не е направил необходимите изводи от констатацията в точка 49 от обжалваното съдебно решение, че определеният от Комисията метод не позволява да се изключи възможността оценката на вредите да включва и последиците от решенията на SAS, които не са пряко свързани с пандемията от COVID-19. По този въпрос Общият съд също е обърнал тежестта на доказване, като е приел, че жалбоподателят не е представил доказателство, че без пандемията приходите на SAS вероятно биха били по-малки.

- 44 С шестата част Ryanair упреква Общия съд, че е допуснал грешка при прилагане на правото, като в точка 51 от обжалваното съдебно решение само е препратил към точка 25 от това решение, за да отхвърли довода на жалбоподателя, че Комисията е трябвало да вземе предвид вредите, претърпени от другите авиокомпании, упражняващи дейност в Швеция. Всъщност принципът, че помощта трябва да бъде пропорционална на вредата, изисквал вредата да бъде оценена не само на равнището на получателя на помощта, но и на равнището на неговите конкуренти. Следователно в настоящия случай е било необходимо да се извърши оценка на въздействието на спорната мярка върху другите авиокомпании, упражняващи дейност в Швеция. При всички положения Общият съд нямал основание да твърди, както е направил в точки 8 и 84 от обжалваното съдебно решение, че спорната мярка е обоснована поради по-голямата вреда, претърпяна от SAS предвид конкурентното му положение, и да откаже да вземе предвид това положение при преценката на пропорционалността на помощта спрямо претърпените от това дружество вреди.
- 45 Със седмата част от второто основание жалбоподателят упреква Общия съд, че е намерил за основателен отказа на Комисията да вземе предвид предоставената от Кралство Норвегия помощ предвид ангажимента на Кралство Швеция да поиска възстановяване на помощта ex post, в случай че спорната мярка, комбинирана с други мерки, включително предоставени от чуждестранни органи, надхвърли действително претърпените от SAS вреди, въпреки че Комисията в самото начало е трябвало да вземе предвид предоставената от Кралство Норвегия помощ, тъй като тя е била известна към момента на приемане на спорното решение.
- 46 С осмата част от това основание Ryanair упреква Общия съд, че е допуснал грешка при прилагане на правото, тъй като в точки 62 и 63 от обжалваното съдебно решение е отхвърлил довода му, че конкурентното предимство, произтичащо от факта, че SAS е единствената авиокомпания, получател на спорната мярка, е трябвало да бъде взето предвид за целите на преценката на съвместимостта на помощта с оглед на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС. Подобна преценка била от съществено значение, за да се определи дали помощта не надхвърля необходимото за постигането на заявената ѝ цел и следователно дали е пропорционална.
- 47 Комисията, Френската република, Кралство Швеция и SAS поддържат, че второто основание трябва да се отхвърли по същество.

Съображения на Съда

- 48 Що се отнася до първата част от второто основание, насочена срещу точки 34 и 35 от обжалваното съдебно решение, следва да се отбележи, от една страна, че както е видно от точки 32 и 33 от обжалваното съдебно решение, които не са оспорени от Ryanair, спорната мярка има само „субсидиарен“ характер спрямо разрешената преди това шведска схема за помощ, в смисъл че единствено авиокомпаниите, които отговарят на условията на тази разрешена преди това схема за помощ, могат да получават индивидуални помощи, част от които е била спорната мярка, които Кралство Швеция е възнамерявало да предостави на тези авиокомпании, доколкото за тях се е оказало трудно да получат заем при условията, предвидени в посочената схема за помощ. Освен тази характеристика, спорната мярка представлява следователно мярка за помощ, която е независима от шведската схема за помощ и е предмет на отделна от нея нотификация и отделно решение за съвместимост от страна на Комисията.

- 49 От друга страна, следва да се отбележи, че като се позовава в точка 34 от обжалваното съдебно решение на „едновременното прилагане“ на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, на който се основава спорната мярка, и на член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС, на който се основава шведската схема за помощ, Общият съд в никакъв случай не твърди, че SAS се е ползвало от тези две отделни мерки за помощ. Напротив, от точка 32 от обжалваното съдебно решение следва, че SAS не може да се ползва едновременно от спорната мярка и от шведската схема за помощ. Впрочем безспорно е, че SAS не се е ползвало от тази схема за помощ.
- 50 Като се позовава по този начин на едновременното прилагане на тези две разпоредби, Общият съд само уточнява, че не е изключено държава членка да приеме няколко мерки за помощ във връзка с едно и също събитие, въз основа на различни дерогации, предвидени в член 107, параграф 2 или 3 ДФЕС, какъвто е настоящият случай.
- 51 Всъщност, както правилно отбелязва Общият съд в точка 34 от обжалваното съдебно решение, събитие като пандемията от COVID-19 може да се квалифицира както като „извънредно събитие“ по смисъла на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, така и като събитие, което води до „сериозни затруднения в икономиката“ по смисъла на член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС.
- 52 При тези обстоятелства, както правилно констатира Общият съд в точка 34 от обжалваното съдебно решение, Договорът за функционирането на ЕС допуска едновременното прилагане на тези разпоредби в посочения в точка 50 от настоящото решение смисъл, стига да са изпълнени условията на всяка от посочените разпоредби.
- 53 Накрая, доколкото в подкрепа на тази първа част Ryanair поддържа, както в рамките на първото си основание, че не може да се счита, че съответната държава членка действа като „гарант от последна инстанция“, както предвиждал член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, ако със същата мярка се стреми да преследва цел, различна от тази, за която става въпрос в член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС, от точка 32 от настоящото решение следва, че този довод почива на погрешна предпоставка.
- 54 От гореизложеното следва, че Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел в точка 35 от обжалваното съдебно решение, че спорната мярка може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар на основание член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, въпреки че шведската схема за помощ е обявена за съвместима на основание член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС.
- 55 Поради това първата част от второто основание трябва да се отхвърли по същество.
- 56 Втората, третата, четвъртата, петата, шестата, седмата и осмата част от второто основание са насочени срещу точки 39—66 от обжалваното съдебно решение, в които Общият съд разглежда и отхвърля втората част от второто основание на жалбата в първоинстанционното производство, с която се оспорва пропорционалността на спорната мярка спрямо претърпените от SAS вреди, по-специално доколкото Комисията разрешила евентуална свръхкомпенсация на тези вреди.
- 57 За целите на разглеждането на тези части от второто основание най-напред следва да се отбележи, както следва от точка 30 от настоящото решение, че дадена помощ, предоставена на основание член 107, параграф 2 ДФЕС, трябва да бъде необходима за

постигането на целите, предвидени в тази разпоредба, така че помощ, която подобрява финансовото положение на предприятието получател, без да е необходима за постигане на тези цели, не би могла да се счита за съвместима с вътрешния пазар (вж. по аналогия решения от 13 юни 2013 г., HGA и др./Комисия, C-630/11 P—C-633/11 P, EU:C:2013:387, т. 104, и от 19 юли 2016 г., Kotnik и др., C-526/14, EU:C:2016:570, т. 49).

- 58 Що се отнася до член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, както следва от практиката на Съда, припомнена в точка 20 от настоящото решение, съгласно тази разпоредба могат да бъдат компенсирани само неблагоприятни последици, причинени пряко от природни бедствия или други извънредни събития.
- 59 От това следва, че предоставените помощи не могат да надхвърлят загубите, претърпени от техните получатели вследствие на съответното събитие, както Съдът вече е постановил по същество в точки 40 и 41 от решение от 11 ноември 2004 г., Испания/Комисия (C-73/03, EU:C:2004:711), посочено в точка 40 от обжалваното съдебно решение.
- 60 В това отношение, доколкото с втората част от второто си основание Ryanair упреква Общия съд, че в тази точка от обжалваното съдебно решение въвежда погрешен критерий за вероятност, който бил несъвместим с изводите от решение от 11 ноември 2004 г., Испания/Комисия (C-73/03, EU:C:2004:711), следва да се отбележи, че тази част почива на неправилен прочит на обжалваното съдебно решение, тъй като Общият съд не е въвел такъв критерий. В точка 40 от това решение Общият съд само уточнява, че доколкото размерът на дадена помощ надхвърля вредите, понесени от нейния получател, тази част от помощта не може да бъде обоснована с посочената разпоредба. Във всеки случай от обжалваното съдебно решение не следва, че за да провери дали в спорното решение Комисията е одобрила свръхкомпенсиране на действително претърпените от SAS вреди, Общият съд е възприел такъв критерий и че следователно той е оказал влияние върху резултата от тази проверка.
- 61 От това следва, че втората част от второто основание трябва да бъде отхвърлена по същество.
- 62 Доколкото с третата част от това основание Ryanair упреква Общия съд, на първо място, че е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел в точка 46 от обжалваното съдебно решение, че в спорното решение Комисията е представила достатъчно точен метод за изчисляване на претърпените от SAS вреди, следва да се констатира, че в точка 45 от това решение Общият съд препраща към точка 41 от него, в рамките на която той излага подробно всички елементи, взети предвид от Комисията при оценяването на тази вреда. Именно въз основа на това подробно описание Общият съд приема в точка 45, че в спорното решение Комисията, от една страна, е посочила елементите, които са взети предвид, за да се определи размерът на вредата, а именно загубата на приходи, избегнатите променливи разходи и коригирането на маржа на печалбата, както и периодът, през който може да настъпи тази вреда, и от друга страна, е уточнила, че загубата на приходи трябва да се определи, като се вземат предвид всички приходи на SAS, а не само тези от въздушния превоз на пътници. Освен това Общият съд отбелязва, че Комисията е отчела, че шведските власти са се ангажирали, от една страна, да определят ех post подробно и точно размера на претърпяната от SAS вреда, както и размера на окончателно получената от него помощ, и от друга страна, да гарантират, че SAS ще върне евентуалната свръхкомпенсация на посочената вреда.

- 63 Като се имат предвид обаче всички тези елементи, които са свързани с определянето на претърпяната от SAS вреда и са взети предвид от Комисията, Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел в точка 46 от обжалваното съдебно решение, че с оглед на обстоятелствата в конкретния случай, и по-специално факта, че определянето на размера на тази вреда и на окончателно предоставената помощ по необходимост има прогнозен характер, спорното решение съдържа достатъчно точно изложение на метода за изчисляване на посочените вреди.
- 64 Противно на поддържаното от Ryanair, този извод не може да бъде поставен под съмнение с единствения мотив, че шведските органи от своя страна са се ангажирали да представят на Комисията подробния метод за изчисление, който ще бъде използван за определяне *ex post* на размера на вредата.
- 65 На второ място, доколкото с тази трета част Ryanair упреква Общия съд, че е изопачил представените му фактически обстоятелства, следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда от член 256, параграф 1, втора алинея ДФЕС и от член 58, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз следва, че единствено Общият съд е компетентен, от една страна, да установява фактите, освен в случаите, когато неточността на фактическите му констатации следва от представените пред него материали по делото, и от друга страна, да преценява тези факти (решение от 25 юни 2020 г., CSUE/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, т. 103 и цитираната съдебна практика).
- 66 Следователно освен в случай на изопачаване на представените пред Общия съд доказателства, преценката на фактите не представлява правен въпрос, който в това си качество подлежи на контрол от Съда (решение от 25 юни 2020 г., CSUE/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, т. 104 и цитираната съдебна практика).
- 67 Когато твърди, че Общият съд е изопачил доказателства, жалбоподателят трябва в приложение на член 256 ДФЕС, член 58, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз и член 168, параграф 1, буква г) от Процедурния правилник на Съда да посочи кои точно доказателства са изопачени от Общия съд и да докаже грешките в преценката, които според него са довели до изопачаването. Освен това според постоянната практика на Съда изопачаването трябва ясно да личи от доказателствата по делото, без да е необходимо да се прибегва до нова преценка на фактическите обстоятелства и на доказателствата (решение от 25 юни 2020 г., CSUE/KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, т. 105 и цитираната съдебна практика).
- 68 В случая се налага изводът, че в подкрепа на тази част Ryanair не уточнява доказателствата, които Общият съд е изопачил, за да стигне до заключението, че Комисията е представила достатъчно точен метод за изчисляване на вредата, и *a fortiori* не доказва по какъв начин тези доказателства са били изопачени.
- 69 От това следва, че третата част от второто основание трябва да се отхвърли по същество.
- 70 С четвъртата и петата част от това основание, които следва да се разгледат заедно, Ryanair упреква Общия съд, че е допуснал грешка при прилагане на правото и явно изопачаване на фактите, опорочаващи точки 47—49 от обжалваното съдебно решение, съгласно които жалбоподателят не е представил никакво доказателство, въз основа на което да може да се установи, първо, че методът за изчисляване на Комисията позволява изплащането на помощ, която надхвърля действително претърпените от SAS вреди, второ, че отчитането

на последните дванадесет месеца, предхождащи въвеждането на ограниченията поради пандемията от COVID-19, може да доведе до надценяване на тази вреда от Комисията, и трето, че без тази пандемия приходите на SAS вероятно биха били по-малки в периода от март 2020 г. до февруари 2021 г. отколкото в периода от март 2019 г. до февруари 2020 г.

- 71 Доколкото обаче в подкрепа на тези части от това основание Ryanair само твърди, че представените от него пред Общия съд фактически обстоятелства са от естество да докажат основателността на тези три довода, посочената част следва да се отхвърли като недопустима в съответствие с припомнената в точки 65 и 66 от настоящото решение съдебна практика, тъй като при липсата на конкретни доказателства, позволяващи да се направи извод за евентуално изопачаване на фактите, жалбоподателят всъщност цели да постави под въпрос самостоятелната преценка на фактите, която Общият съд е направил, за да приеме в точка 50 от обжалваното съдебно решение, че Комисията не е допуснала грешка в преценката при оценката на претърпяната от SAS вреда.
- 72 Освен това, доколкото Ryanair поддържа, че по този начин Общият съд е обърнал тежестта на доказване, която според него е трябвало да бъде понесена от Комисията, следва да се припомни, че по принцип лицето, което твърди дадени факти в подкрепа на искане или довод, трябва да докаже наличието на тези факти (вж. в този смисъл решение от 26 юни 2001 г., Brunnhofer, C-381/99, EU:C:2001:358, т. 52, и определение на председателя на Съда от 25 януари 2008 г., Provincia di Ascoli Piceno и Comune di Monte Urano/Apache Footwear и др., C-464/07 P(I), EU:C:2008:49, т. 9).
- 73 Следователно Общият съд не е нарушил принципите относно разпределението на тежестта на доказване, като е констатирал, че Ryanair не е доказало фактите, изтъкнати в подкрепа на довода му, че Комисията е допуснала грешки при оценката на претърпените от SAS вреди.
- 74 Следователно четвъртата и петата част от второто основание следва да се отхвърлят отчасти като недопустими и отчасти по същество.
- 75 Шестата част от това основание по същество е изведена от това, че като е разгледал дали Комисията е имала основание да приеме, че спорната мярка е пропорционална с оглед на вредите, претърпени от SAS поради пандемията от COVID-19 и че то не се е ползвало от свръхкомпенсация за претърпените от него вреди, Общият съд неправилно е отхвърлил в точка 51 от обжалваното съдебно решение довода на Ryanair, че Комисията е трябвало да вземе предвид вредите, претърпени от другите авиокомпании, които упражняват дейност в Швеция.
- 76 В това отношение, що се отнася до пропорционалността на мярка за помощ, предоставена на основание член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, спрямо размера на въпросната помощ, от точка 59 от настоящото решение следва, че този размер не може да надхвърля загубите, претърпени от получателя на помощта. Следователно, когато става въпрос, както в настоящия случай, за индивидуална помощ, при преценката на съвместимостта на помощта с вътрешния пазар Комисията трябва да провери дали получателят не получава помощ в размер, надхвърлящ вредите, които действително е претърпял в резултат на въпросното извънредно събитие.
- 77 За целите на подобна преценка по отношение на определена авиокомпания обаче въпросът дали или в каква степен други компании също са претърпели вреди поради същото събитие е явно ирелевантен.

- 78 Освен това от точки 22—26 от настоящото решение следва, че в подкрепа на първото си основание за обжалване Ryanair неправилно твърди, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че съответната държава членка не е длъжна да вземе предвид всички вреди, причинени от въпросното извънредно събитие, или да даде възможност на всички пострадали лица да се ползват от помощта. Следователно въз основа на същите съображения Общият съд правилно е приел в точка 51 от обжалваното съдебно решение, че за да се разреши предоставянето помощ единствено в полза на SAS, не е необходимо Комисията да докаже, че вредата, причинена от това събитие, е увредила само това предприятие.
- 79 Накрая, Ryanair само твърди, че е налице противоречие, тъй като Общият съд е обосновал необходимостта от спорната мярка, като се е позовавал на конкурентното положение на SAS, но не е взел предвид това положение при преценката на пропорционалността на помощта, без обаче да посочи точно правните доводи в подкрепа на това твърдение.
- 80 Ето защо шестата част от второто основание трябва да се отхвърли.
- 81 Доколкото със седмата част от това основание Ryanair твърди, че противно на приетото от Общия съд в точки 60 и 61 от обжалваното съдебно решение, за целите на преценката за наличието на свръхкомпенсация на претърпяната от SAS вреда Комисията е трябвало от самото начало да вземе предвид предоставената от Кралство Норвегия помощ, вместо да се задоволи с оценка ex post, достатъчно е да се отбележи, че в точка 61 от обжалваното съдебно решение Общият съд е констатирал, че в спорното решение Комисията всъщност е взела предвид предоставените от Кралство Норвегия помощи и че Ryanair не е изтъкнало никакъв довод, с който да обори тази констатация.
- 82 Поради това седмата част от второто основание трябва да се отхвърли по същество.
- 83 С осмата част от това основание Ryanair по същество упреква Общия съд, че е допуснал грешка при прилагане на правото, като в точки 63 и 64 от обжалваното съдебно решение е приел, че за целите на преценката на съвместимостта на спорната мярка с вътрешния пазар на основание член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, и по-специално на нейната пропорционалност, Комисията не е била длъжна да вземе предвид конкурентното предимство, което произтича за SAS от факта, че то е единственият получател на тази помощ.
- 84 В това отношение следва да се констатира, подобно на генералния адвокат в точка 48 от заключението му, че противно на поддържаното от Ryanair, решение от 21 декември 2016 г., Комисия/Aer Lingus и Ryanair Designated Activity (C-164/15 P и C-165/15 P, EU:C:2016:990, т. 92), на което Общият съд се позовава в точка 63 от обжалваното съдебно решение, е релевантно в настоящия случай, макар да се отнася до определянето на размера на незаконосъобразна помощ за целите на нейното възстановяване, доколкото от посочената точка 92 може да се направи извод, че предимството, което дадена помощ предоставя на нейния получател, не включва евентуалната икономическа полза, която този получател би реализирал в резултат на това предимство.
- 85 Така при спорната мярка, а именно помощ под формата на гаранция, размерът на предоставената на SAS помощ, който Комисията следва да вземе предвид, за да определи дали е налице евентуална свръхкомпенсация на вредите, претърпени от тази авиокомпания поради въпросното извънредно събитие, по принцип съответства — както

следва от Известието на Комисията относно прилагането на членове [107 и 108 ДФЕС] по отношение на държавните помощи под формата на гаранции (ОВ С 155, 2008г., стр. 10) и както правилно отбелязва Общият съд в точка 54 от обжалваното съдебно решение — на разликата в лихвения процент — който е бил предложен на SAS, и този, който е щял да му бъде предложен, ако разглежданата мярка не съществуваше — към датата на приемане на спорното решение. За сметка на това за целите на това определяне Комисията не трябва да взема предвид евентуално предимство, което SAS непряко е извлякло от тази помощ, каквото е твърдяното от Ryanair конкурентно предимство.

- 86 От това следва, че Общият съд не е допуснал никаква грешка при прилагане на правото, като е приел в точки 63—65 от обжалваното съдебно решение, че Комисията не е била длъжна да вземе предвид твърдяното от Ryanair конкурентно предимство.
- 87 С оглед на гореизложеното осмата част от второто основание трябва да се отхвърли по същество, а следователно и това основание в неговата цялост.

По третото основание

Доводи на страните

- 88 С третото си основание, което се отнася до точки 70—89 от обжалваното съдебно решение, Ryanair упреква Общия съд, че е допуснал грешки при прилагане на правото и явно изопачаване на фактите, като е отхвърлил първата част от третото основание на жалбата му в първоинстанционното производство и като е приел в точка 89 от обжалваното съдебно решение, че е оправдано спорната мярка да се предостави само в полза на SAS и че същата не нарушава принципа на недопускане на дискриминация.
- 89 В това отношение с първата част от третото си основание Ryanair изтъква, че Общият съд не е приложил надлежно принципа за недопускане на всякаква дискриминация, основана на гражданство, който бил основен принцип на правния ред на Съюза. Макар в точка 80 от обжалваното съдебно решение Общият съд да признава, че въведената със спорната мярка разлика в третирането може да се приравни на дискриминация, тъй като от нея се ползва само SAS, той неправилно приел, че такава дискриминация трябва да се преценява само с оглед на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, тъй като тази разпоредба представлява специална разпоредба, предвидена в Договорите, по смисъла на член 18 ДФЕС. Освен това Общият съд трябвало да провери дали такава дискриминация е обоснована по съображения за обществен ред, обществена сигурност или обществено здраве по смисъла на член 52 ДФЕС или във всички случаи дали се основава на обективни съображения, несвързани с гражданството на съответните лица.
- 90 С втората част от това основание жалбоподателят поддържа, че в точки 74—77 от обжалваното съдебно решение Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото и явно изопачаване на фактите, що се отнася до определянето на целта на спорната мярка. По-специално в точки 74 и 75 от обжалваното съдебно решение той неправилно приел, че тази мярка няма за цел да запази „свързаността“ на Швеция, „вътрешноскандинавската достъпност“ или шведската икономика, което представлявало прекалено формалистично тълкуване на спорното решение. Освен това посоченото твърдение противоречало на точка 82 от обжалваното съдебно решение. Според Ryanair са неправилни и твърденията

на Общия съд в точки 76 и 77 от обжалваното съдебно решение, че спорната мярка няма за цел да запази структурата на пазара и че дискриминацията е присъща на индивидуалния характер на помощта.

- 91 С третата част от третото си основание Ryanair изтъква, че Общият съд е допуснал няколко грешки при прилагане на правото, като в точка 84 от обжалваното съдебно решение неправилно е приел, че установената със спорната мярка разлика в третирането е обоснована, тъй като поради по-големите си пазарни дялове SAS е било увредено в по-голяма степен от ограниченията, свързани с пандемията от COVID-19, отколкото другите авиокомпании в Швеция.
- 92 Първо, тази обосновка обаче не се съдържа никъде в спорното решение. Второ, подобно твърдение по същество би означавало да се твърди, че предприятие, притежаващо значителен пазарен дял, има право да получи цялата помощ, предоставена на основание член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, което би противоречало на принципите на пропорционалност и на ненарушаване на конкуренцията. Трето, доколкото в точка 85 от обжалваното съдебно решение Общият съд обосновавал такова право на SAS на цялата помощ с мотива, че „пропорционално SAS е значително по-засегнато от тези ограничения, отколкото е жалбоподателят“, това твърдение било „абсурдно и явно погрешно“. Четвърто, Общият съд допуснал грешка при прилагане на правото, като приел в точка 87 от обжалваното съдебно решение, че предвид относителната значимост на размера на спорната мярка жалбоподателят не е доказал, че разпределянето на този размер между всички намиращи се в Швеция авиокомпании не би лишило посочената мярка от полезно действие. Критерий, свързан с такова „полезно действие“, който не е уточнен от Общия съд, обаче спадал към „тълкуване, което е чисто *sui generis*“. Във всички случаи никъде в спорното решение не се е съдържал такъв анализ.
- 93 Комисията, Френската република и Кралство Швеция поддържат, че третото основание за обжалване трябва да се отхвърли по същество.

Съображения на Съда

- 94 С втората част от третото основание, която следва да се разгледа на първо място, Ryanair по същество поддържа, най-напред, че в точки 74—76 от съдебното решение Общият съд неправилно е установил целта на спорната мярка така, както тя следва от спорното решение, и неправилно е приел, че тази цел не се състои в запазване на „свързаността“ на Швеция, „вътрешноскандинавската достъпност“ или шведската икономика.
- 95 В това отношение следва да се констатира, както отбелязва Общият съд в точка 75 от обжалваното съдебно решение, че от съображение 9 от спорното решение, което се съдържа в раздела, озаглавен „Цел на мярката“, изрично следва, че тази цел се състои в „[обезщетяване на] SAS за претърпените от него вреди вследствие на отмяната или промяната на разписанието на неговите полети в резултат на налагането на ограничения за пътуване, свързани с пандемията от COVID-19“. За сметка на това, що се отнася до запазването на „свързаността“ на Швеция, на „вътрешноскандинавската достъпност“ и на шведската икономика, тези аспекти са посочени в различна част от спорното решение, а именно в раздела, озаглавен „Получател“, който има за цел единствено да опише профила на предприятието — адресат на спорната мярка, а не целта на тази мярка.

- 96 При това положение Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, нито е изопачил съдържанието на спорното решение, като е приел в точка 74 от обжалваното съдебно решение, че спорната мярка с оглед на това решение няма за цел, освен да обезщети частично SAS за вредите, причинени от пандемията от COVID-19, да запази „свързаността“ на Швеция, „вътрешноскандинавската достъпност“ или шведската икономика.
- 97 На следващо място, доколкото Ryanair изтъква наличието на противоречие между мотивите, съдържащи се, от една страна, в точки 74 и 75 от обжалваното съдебно решение, и от друга страна, в точка 82 от него, достатъчно е да се отбележи, че в последната точка Общият съд вече не разглежда целта на спорната мярка, посочена в точки 74 и 75 от това решение, а пропорционалността на условията за предоставяне на тази мярка с оглед на тази цел, която е предмет на точки 80—87 от посоченото решение.
- 98 Накрая, доколкото втората част от третото основание се отнася до точка 76 от обжалваното съдебно решение, в която Общият съд отхвърля довода на жалбоподателя, че спорната мярка имала за цел да запази структурата на пазара, тази констатация не е опорочена от никаква грешка при прилагане на правото поради същото съображение като изложеното в точка 95 от настоящото решение.
- 99 Следователно втората част от третото основание трябва да се отхвърли в това отношение по същество.
- 100 С последния довод, изтъкнат едновременно в рамките на първата и втората част от това основание, Ryanair упреква Общия съд, че в точки 77 и 80 от обжалваното съдебно решение е допуснал грешки при прилагане на правото при прилагането на принципа на недопускане на дискриминация, и по-специално на забраната за дискриминация, основана на гражданство, установена в член 18, първа алинея ДФЕС.
- 101 Що се отнася, на първо място, до твърдението на Ryanair за грешка при прилагане на правото, която Общият съд допуснал в точка 77 от обжалваното съдебно решение, следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда квалифицирането на национална мярка като „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС изисква да са изпълнени всички посочени по-долу условия. Първо, трябва да става въпрос за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата. Второ, тази намеса трябва да е в състояние да засегне търговията между държавите членки. Трето, тя трябва да предоставя селективно предимство на своя получател. Четвърто, тя трябва да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията (вж. по-специално решение от 28 юни 2018 г., Германия/Комисия, C-208/16 P, EU:C:2018:506, т. 79 и цитираната съдебна практика).
- 102 Следователно член 107, параграф 1 ДФЕС закрепва принципа за несъвместимост с вътрешния пазар на мерките с такива характеристики, доколкото могат да нарушат конкуренцията и да засегнат търговията между държавите членки.
- 103 По-специално изискването за селективност, което произтича от член 107, параграф 1 ДФЕС, предполага Комисията да установи, че икономическото предимство в широк смисъл, което произтича пряко или косвено от дадена мярка, е в полза конкретно на едно или повече предприятия. За да направи това, тя трябва да докаже по-специално че съответната мярка въвежда разграничения между предприятията, намиращи се в сходно положение от гледна точка на преследваната цел. Следователно е необходимо

предимството да е предоставено по селективен начин и да може да постави определени предприятия в по-благоприятно положение в сравнение с други (вж. в този смисъл решение от 30 юни 2016 г., Белгия/Комисия, C-270/15 P, EU:C:2016:489, т. 48 и цитираната съдебна практика).

- 104 Когато, както в настоящия случай, съответната мярка е предвидена като индивидуална помощ, идентифицирането на икономическото предимство позволява по принцип да се предположи нейната селективност (решение от 30 юни 2016 г., Белгия/Комисия, C-270/15 P, EU:C:2016:489, т. 49 и цитираната съдебна практика).
- 105 От това следва, че Общият съд не е допуснал никаква грешка при прилагане на правото, като посочва по същество в точка 77 от обжалваното съдебно решение, че по естеството си дадена индивидуална помощ въвежда разлика в третирането между предприятието — получател на тази помощ, и всички останали предприятия, които от гледна точка на преследваната цел се намират в сходно положение. Освен това, противно на това, което, изглежда, твърди Ryanair, точка 77 не може да се разбира в смисъл, че в нея Общият съд приема, че индивидуална помощ, която според него противоречи на принципа на недопускане на дискриминация, е при все това съвместима с вътрешния пазар, тъй като в края на тази точка той изрично уточнява, че правото на Съюза позволява на държавите членки да предоставят такива помощи, „стига да са изпълнени всички условия по член 107 ДФЕС“.
- 106 В това отношение член 107, параграфи 2 и 3 ДФЕС предвижда някои дерогации от посочения в точка 102 от настоящото решение принцип за несъвместимост на държавните помощи с вътрешния пазар. Така държавни помощи, предоставени за целите и в съответствие с изискванията, предвидени в тези дерогирани разпоредби, са съвместими или могат да бъдат обявени за съвместими с вътрешния пазар, независимо от факта, че имат характеристиките и водят до последиците, посочени в точка 101 от настоящото решение.
- 107 От това следва, че държавните помощи, които са предоставени в съответствие с тези изисквания, тоест с оглед на призната в тях цел и в границите на необходимото и пропорционалното за постигането на тази цел, не могат да се приемат за несъвместими с вътрешния пазар единствено с оглед на посочените в точка 101 от настоящото решение характеристики или последици, които са присъщи на всяка държавна помощ, а именно по-специално поради съображения, свързани с това, че помощта е селективна или че тя би нарушила конкуренцията, тъй като в противен случай посочените дерогирани разпоредби биха били лишени от всякакво полезно действие (вж. в този смисъл решения от 22 март 1977 г., Iannelli & Volpi, 74/76, EU:C:1977:51, т. 14 и 15, и от 26 септември 2002 г., Испания/Комисия, C-351/98, EU:C:2002:530, т. 57).
- 108 Следователно дадена помощ не може да се счита за несъвместима с вътрешния пазар по причини, свързани единствено с това, че помощта е селективна или че нарушава или заплашва да наруши конкуренцията.
- 109 При това положение, що се отнася, на второ място, до твърдението на Ryanair, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, тъй като в точка 80 от обжалваното съдебно решение не е приложил принципа на недопускане на дискриминация, основана на гражданство, закрепен в член 18 ДФЕС, а е разгледал спорната мярка с оглед на член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС, следва да се припомни, че съгласно практиката на Съда

предвидената в член 108 ДФЕС процедура никога не трябва да води до резултат, който би бил в противоречие със специалните разпоредби на Договора. Така помощ, която сама по себе си или чрез някои от условията за предоставянето ѝ нарушава разпоредби или общи принципи на правото на Съюза, не може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар (решение от 31 януари 2023 г., Комисия/Braesch и др., C-284/21 P, EU:C:2023:58, т. 96 и цитираната съдебна практика).

- 110 Що се отнася по-специално до член 18 ДФЕС обаче, съгласно постоянната съдебна практика този член е предназначен да се прилага самостоятелно само в случаи, уредени от правото на Съюза, за които Договорът за функционирането на ЕС не предвижда специални правила за недопускане на дискриминация (решение от 18 юли 2017 г., Erzberger, C-566/15, EU:C:2017:562, т. 25 и цитираната съдебна практика).
- 111 Тъй като, както бе припомнено в точка 106 от настоящото решение, член 107, параграфи 2 и 3 ДФЕС предвижда дерогации от посочения в параграф 1 от този член принцип на несъвместимост на държавните помощи с вътрешния пазар и по този начин допуска по-специално разлики в третирането между предприятията, при условие че се изпълнят изискванията, предвидени в тези дерогации, последните трябва да се считат, както отбелязва генералният адвокат в точка 64 от заключението си, за „специални разпоредби“, предвидени в Договорите, по смисъла на член 18, първа алинея ДФЕС.
- 112 От това следва, че Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел в точка 80 от обжалваното съдебно решение, че член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС представлява такава специална разпоредба и че трябва само да се провери дали разликата в третирането, произтичаща от спорната мярка, е позволена съгласно тази разпоредба.
- 113 От това следва, че разликите в третирането, до които води спорната мярка, също не трябва да бъдат обосновани с оглед на мотивите, посочени в член 52 ДФЕС, противно на поддържаното от Ryanair.
- 114 С оглед на гореизложеното последното оплакване от втората част и първата част от третото основание следва да се отхвърлят по същество.
- 115 С третата част от третото си основание Ryanair упреква Общия съд, че е допуснал грешки при прилагане на правото и явно изопачаване на фактите, когато по-специално в точки 84—88 от обжалваното съдебно решение е разгледал в контекста на въпроса за пропорционалността на спорната мярка основателността на доводите на жалбоподателя, възпроизведени в точка 83 от това решение, че разликата в третирането, произтичаща от тази мярка, не е пропорционална, тъй като последната предоставя на SAS цялата помощ за отстраняване на щетите, причинени от пандемията от COVID-19, въпреки че SAS понесло само 35 % от тези щети.
- 116 В това отношение с първото си оплакване Ryanair по същество изтъква, че като е приел по-специално в точка 84 от обжалваното съдебно решение, че поради по-големите си пазарни дялове SAS е било засегнато в по-голяма степен от ограниченията, наложени във връзка с пандемията от COVID-19, отколкото другите авиокомпании в Швеция, Общият съд е изложил обосновка, която не се съдържа в спорното решение, така че е заместил мотивите, изложени от Комисията в подкрепа на това решение, със собствените си мотиви.

- 117 Макар от практиката на Съда да е видно обаче, че в рамките на контрола за законосъобразност по член 263 ДФЕС Съдът и Общият съд не могат по никакъв повод да заместват със свои мотивите на издателя на обжалвания акт (вж. в този смисъл решение от 6 октомври 2021 г., *World Duty Free Group* и Испания/Комисия, C-51/19 P и C-64/19 P, EU:C:2021:793, т. 70 и цитираната съдебна практика), следва да се констатира, че в точка 84 от обжалваното съдебно решение в отговор на доводите на жалбоподателя, посочени в точка 115 от настоящото решение, Общият съд само припомня съдържанието на спорното решение, и по-специално извежда изводи от съдържащите се в него указания, без да извърши замяна на мотивите на това решение.
- 118 Доколкото с третото оплакване от тази трета част жалбоподателят визира твърденията на Общия съд в точки 84 и 85 от обжалваното съдебно решение, че пазарните дялове на SAS са „значително по-гол[еми] от пазарните дялове на най-непосредствения му конкурент“ и че „пропорционално SAS е значително по-засегнато от тези ограничения“, а именно ограниченията, наложени във връзка с пандемията от COVID-19, следва да се отбележи, че става въпрос за суверенна преценка на фактите, която освен това Общият съд е направил от съображения за изчерпателност.
- 119 Ето защо това оплакване следва да се отхвърли като недопустимо, още повече че жалбоподателят не е доказал каквото и да било изопачаване на тези факти от страна на Общия съд.
- 120 Освен това, доколкото Ryanair изтъква по същество в подкрепа на второто и третото оплакване от тази трета част, че съгласно принципа на пропорционалност помощите е трябвало да бъдат разпределени между всички пострадали лица от разглежданото извънредно събитие, пропорционално на претърпените от тях вреди, това съображение се основава на погрешна предпоставка, както е видно от точки 21—26 от настоящото решение.
- 121 Що се отнася до четвъртото оплакване от третата част на третото основание на жалбоподателя, достатъчно е да се отбележи, че с него се оспорва точка 87 от обжалваното съдебно решение, която е изложена с оглед на изчерпателност във връзка с констатацията му в точка 86 от обжалваното съдебно решение, съгласно която разликата в третирането в полза на SAS не противоречи на принципа на пропорционалност. Ето защо този довод трябва да се отхвърли като неотнотосим.
- 122 С оглед на гореизложеното третата част от третото основание трябва да се отхвърли, а следователно и това основание в неговата цялост.

По четвъртото основание

Доводи на страните

- 123 С четвъртото си основание, отнасящо се до точки 94—96 от обжалваното съдебно решение, Ryanair упреква Общия съд, че е допуснал грешки при прилагане на правото и явно изопачаване на фактите и доказателствата, като е отхвърлил втората част от третото основание на жалбата му в първоинстанционното производство, в рамките на която той твърди, че е нарушена свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги.

- 124 В рамките на първата част от това основание Ryanair твърди, че като посочва в точка 94 от обжалваното съдебно решение, че не е доказал по какъв начин изключителния характер на спорната мярка, от която се ползва само SAS, „може да го [възпре] да се установи в Швеция или да предоставя услуги от и към тази страна“, Общият съд е избрал неправилен критерий, за да прецени дали тази мярка възпрепятства или прави по-малко привлекателно упражняването на свободата на предоставяне на услуги и свободата на установяване. В съответствие със съдебната практика Общият съд по-скоро трябвало да провери дали спорната мярка може да възпрепятства „всеки заинтересован оператор“, т.е. в случая авиокомпаниите, различни от SAS, опериращи в Швеция, да се установи или да предостави услуги в тази държава членка.
- 125 С втората част от това основание Ryanair твърди, че в рамките на жалбата му в първоинстанционното производство е доказало надлежно в съответствие с релевантния критерий, че спорната мярка на практика поставя в по-неблагоприятно положение само въздушните превозвачи със седалище в държава членка, различна от Кралство Швеция. Всъщност то представило множество доказателства относно ограничителното въздействие на тази мярка върху свободното предоставяне на услуги и като не ги разгледал, Общият съд допуснал грешка при прилагане на правото, както и изопачаване на доказателствата.
- 126 С третата част от посоченото основание Ryanair поддържа, че противно на приетото от Общия съд в точка 94 от обжалваното съдебно решение, то е доказало, че ограничението на свободното предоставяне на услуги и на свободата на установяване не е обосновано. Общият съд допуснал грешка при прилагане на правото, като се позовал общо на съображенията си във връзка с член 107 ДФЕС в контекста на член 18 ДФЕС, при положение че разглеждал ограничение на свободното предоставяне на услуги. В действителност Общият съд, а преди него Комисията, трябвало да проверят дали произтичащото от спорната мярка ограничение на свободното предоставяне на услуги е обосновано от императивно съображение от общ интерес, което е недискриминационно, необходимо и пропорционално по отношение на преследваната цел от общ интерес. Жалбоподателят обаче посочил фактически и правни обстоятелства, доказващи, че спорната мярка има ограничаващи свободното предоставяне на услуги последици, които не са нито необходими, нито подходящи, нито пропорционални с оглед на обявената от нея цел. Общият съд „отрекъл тази реалност“ и следователно допуснал грешка при прилагане на правото и явно изопачил фактите.
- 127 Комисията, Френската република и Кралство Швеция поддържат, че четвъртото основание за обжалване трябва да се отхвърли по същество.

Съображения на Съда

- 128 Доколкото с първата част от това основание за обжалване Ryanair твърди, че в точка 94, първо изречение от обжалваното съдебно решение Общият съд е използвал погрешен критерий, за да прецени дали спорната мярка възпрепятства или прави по-малко привлекателно упражняването на свободното предоставяне на услуги и на свободата на установяване, следва да се констатира, че тази част се основава на неправилен прочит на тази точка. Всъщност, без да е необходимо да се проверява дали, както твърди Ryanair, Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, що се отнася до обхвата на тежестта на доказване, която му е възложена, както правилно отбелязва френското правителство в писмения си отговор, от второто изречение от тази точка, което препраща към точки 70—89 от обжалваното съдебно решение, в които Общият съд е анализирал

пропорционалността на спорната мярка с оглед на положението на всички авиокомпании, извършващи дейност в Швеция, следва, че Общият съд е имал предвид наличието на ограничителни последици като цяло и следователно последиците, които биха настъпили не само изключително по отношение на Ryanair, а и по отношение на всички авиокомпании, извършващи дейност или желаещи да извършват дейност в Швеция.

- 129 Ето защо тази част следва да се отхвърли като неоснователна.
- 130 С втората и третата част от четвъртото основание, които следва да се разгледат заедно, Ryanair упреква по същество Общия съд, че е опорочил обжалваното съдебно решение в точка 94 от същото с грешки при прилагане на правото, тъй като само е разгледал факта, че от спорната мярка се ползва единствено SAS, от гледна точка на критериите по член 107 ДФЕС, вместо да провери дали тази мярка е обоснована с оглед на съображенията, посочени в разпоредбите относно свободното предоставяне на услуги или свободата на установяване. Ryanair обаче представило на Общия съд фактически и правни обстоятелства, които доказват нарушение на тези разпоредби.
- 131 В това отношение, както бе припомнено в точка 109 от настоящото решение, предвидената в член 108 ДФЕС процедура никога не трябва да води до резултат, който би бил в противоречие със специалните разпоредби на Договора. Така помощ, която сама по себе си или чрез някои от условията за предоставянето ѝ нарушава разпоредби или общи принципи на правото на Съюза, не може да бъде обявена за съвместима с вътрешния пазар.
- 132 При все това, от една страна, както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 85 от заключението си, ограничителните последици от дадена мярка за помощ върху свободното предоставяне на услуги или свободата на установяване все пак не представляват забранено от Договора ограничение, доколкото може да става въпрос за последица, присъща на самото естество на държавна помощ, като нейния селективен характер.
- 133 От друга страна, от практиката на Съда следва, че когато условията на помощта са до такава степен неразривно свързани с предмета на помощта, че не би било възможно те да се преценяват поотделно, въздействието им върху съвместимостта или несъвместимостта на помощта в нейната цялост с вътрешния пазар непременно трябва да се преценява чрез процедурата, предвидена в член 108 ДФЕС (вж. в този смисъл решения от 22 март 1977 г., *Iannelli & Volpi*, 74/76, EU:C:1977:51, т. 14, и от 31 януари 2023 г., *Комисия/Braesch* и др., C-284/21 P, EU:C:2023:58, т. 97).
- 134 В настоящия случай, както следва от точка 95 от настоящото решение, изборът на SAS като получател на спорната мярка е част от предмета на тази мярка и при всички положения, дори този избор да трябва да се разглежда като условие за предоставянето на тази мярка, Ryanair не оспорва, че такова условие е неразривно свързано с посочения предмет, който е да обезщети частично това предприятие за вредите, произтичащи от пандемията от COVID-19. Следователно въздействието, произтичащо от избора на SAS като получател на спорната мярка, върху вътрешния пазар не може да се разглежда отделно от въздействието на съвместимостта на тази мярка за помощ в нейната цялост с вътрешния пазар чрез процедурата, предвидена в член 108 ДФЕС.

- 135 От изложените по-горе мотиви и от посоченото по-специално в точки 107 и 108 от настоящото решение следва, че Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като в точка 94 от обжалваното съдебно решение по същество е приел, че за да се установи, че спорната мярка възпрепятства свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги, поради това че е предоставена в полза само на SAS, жалбоподателят е трябвало да докаже в случая, че тази мярка поражда ограничителни последици, които надхвърлят присъщите на държавна помощ, предоставена в съответствие с предвидените в член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС изисквания.
- 136 Доводите, изтъкнати от Ryanair обаче в подкрепа на втората и третата част от четвъртото основание, имат за цел в своята цялост да оспорят избора на SAS като единствен получател на спорната мярка и последиците от този избор, въпреки че последният е присъщ на селективния характер на тази мярка.
- 137 Освен това, що се отнася до доказателствата, които Ryanair е представило пред Общия съд, следва да се констатира, че Ryanair не е изтъкнало нито един довод, с който да може да се установи, че Общият съд е изопачил тези доказателства.
- 138 От изложеното по-горе следва, че четвъртото основание трябва да се отхвърли.

По петото основание

Доводи на страните

- 139 С петото си основание Ryanair изтъква, че Общият съд е допуснал грешки при прилагане на правото и явно изопачаване на фактите, като е констатирал в точки 99 и 100 от обжалваното съдебно решение, че четвъртото основание от жалбата му в първоинстанционното производство, свързано с отказа на Комисията да започне официална процедура по разследване, е лишено от обявената си цел и няма самостоятелно съдържание.
- 140 Всъщност, противно на приетото от Общия съд, това основание имало самостоятелно съдържание, различно от първите три основания на жалбата в първоинстанционното производство, тъй като критерият за контрол бил различен за установяването на сериозни затруднения, които е трябвало да доведат до започването на официална процедура по разследване, и е можел да бъде изпълнен дори ако не е установено, че проверката на Комисията е опорочена от явна грешка в преценката или от грешка при прилагане на правото — доводи, на които се основават първите три основания за обжалване.
- 141 Също така четвъртото основание на жалбата в първоинстанционното производство не било лишено от обявената си цел, тъй като доказването на наличието на явна грешка в преценката от страна на Комисията било напълно различно от доказването на сериозни затруднения, които трябвало да доведат до започването на официална процедура по разследване. Освен това Ryanair изтъкнало самостоятелни доводи в това отношение, които доказват по-специално че Комисията не е разполагала с пазарни данни относно структурата на сектора на въздухоплаването, нито с информация за оценката на размера на вредите, причинени от свързаната с пандемията от COVID-19 криза и на размера на предоставената на SAS помощ. От това следвало, че пред Общия съд Ryanair е посочило непълноти и пропуски в информацията на Комисията, които разкривали сериозни затруднения и представлявали „самостоятелно съдържание“ спрямо другите основания за обжалване.

- 142 Комисията, Френската република и Кралство Швеция поддържат, че петото основание за обжалване трябва да се отхвърли по същество.

Съображения на Съда

- 143 Когато жалбоподател иска отмяна на решението на Комисията да не повдига възражения по отношение на дадена държавна помощ, той поставя под въпрос главно факта, че това решение е прието, без тази институция да започне официална процедура по разследване, нарушавайки по този начин неговите процесуални права. За да бъде уважена жалбата му за отмяна, жалбоподателят може да посочи всякакви правни основания, които могат да докажат, че преценката на информацията и данните, с които е разполагала Комисията във фазата на предварителното разглеждане на мярката, за която е отправено уведомление, е трябвало да породви съмнения относно нейната съвместимост с вътрешния пазар. Използването на такива доводи не може обаче да има за последица изменението на предмета на жалбата, нито промяна в условията за допустимостта ѝ. Напротив, трябва да се докаже именно наличието на съмнения относно тази съвместимост, за да се установи, че Комисията е била длъжна да започне официалната процедура по разследване, посочена в член 108, параграф 2 ДФЕС, както и в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 година за установяване на подробни правила за прилагането на [член 108 ДФЕС] (ОВ L 248, 2015 г., стр. 9) (вж. в този смисъл решение от 24 май 2011 г., Комисия/Kronoplý и Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, т. 59 и цитираната съдебна практика).
- 144 Подалият такова искане трябва да докаже, че са съществували съмнения относно тази съвместимост, поради което Комисията е била длъжна да започне официалната процедура по разследване, посочена в член 108, параграф 2 ДФЕС. Такива доказателства трябва да се търсят както в обстоятелствата по приемането на това решение, така и в неговото съдържание, въз основа на съвкупност от съвпадащи косвени доказателства (вж. в този смисъл решение от 2 септември 2021 г., Комисия/Tempus Energy и Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, т. 40 и цитираната съдебна практика).
- 145 По-специално, извършената от Комисията недостатъчна или непълна проверка в хода на процедурата по предварително разглеждане е косвено доказателство, че тази институция е била изправена пред сериозни затруднения при преценката на съвместимостта на мярка, за която е отправено уведомление, с вътрешния пазар, което е трябвало да я насочи към започване на официалната процедура по разследване (вж. в този смисъл решение от 2 септември 2021 г., Комисия/Tempus Energy и Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, т. 41 и цитираната съдебна практика).
- 146 В това отношение, що се отнася най-напред до оплакването, че в точка 100 от обжалваното съдебно решение Общият съд е приел, че четвъртото основание на жалбата в първоинстанционното производство няма самостоятелно съдържание, следва да се отбележи, че е вярно, както изтъква Ryanair в жалбата си, че ако се докаже наличието на „сериозни затруднения“ по смисъла на практиката на Съда, посочена в предходната точка, спорното решение би могло да бъде отменено само на това основание, макар впрочем да не е било доказано, че преценките по същество на Комисията са неправилни от правна или фактическа страна (вж. по аналогия решение от 2 април 2009 г., Bouygues и Bouygues Télécom/Комисия, C-431/07 P, EU:C:2009:223, т. 66).

- 147 Освен това наличието на такива затруднения може да се търси по-специално в тези преценки и по принцип може да се установи с правни основания или доводи, изтъкнати от жалбоподателя с цел оспорване на основателността на решението да не се повдигат възражения, дори ако разглеждането на тези основания или доводи не води до извода, че преценките по същество на Комисията са неправилни от правна или фактическа страна (вж. в този смисъл решение от 2 април 2009 г., *Vougues и Vougues Télécom*/Комисия, C-431/07 P, EU:C:2009:223, т. 63 и 66 и цитираната съдебна практика).
- 148 В случая следва да се констатира, както отбелязва генералният адвокат в точка 93 от заключението си, че четвъртото основание на жалбата на Ryanair в първоинстанционното производство по същество е изведено от непълната и недостатъчната проверка на Комисията в хода на процедурата по предварително разглеждане и от различната преценка за съвместимостта на спорната мярка, до която Комисията би достигнала след провеждането на официална процедура по разследване. От тази жалба обаче следва също, че в подкрепа на това основание жалбоподателят по същество или възпроизвежда накратко доводите, изтъкнати в рамките на първите три основания на посочената жалба, свързани с основателността на спорното решение, или препраща директно към тези доводи.
- 149 При тези обстоятелства Общият съд правилно е приел в точка 100 от обжалваното съдебно решение, че четвъртото основание на жалбата в първоинстанционното производство „няма самостоятелно съдържание“ по отношение на първите три основания на същата, в смисъл че, след като е разгледал по същество първите три основания, включително доводите, изведени от непълния и недостатъчен характер на проверката на Комисията, той не е бил длъжен да преценява отделно основателността на четвъртото основание на тази жалба, още повече че, както правилно посочва и Общият съд в тази точка от обжалваното съдебно решение, с последното основание Ryanair не е изтъкнало конкретни данни, които могат да докажат наличието на евентуални „сериозни затруднения“ на Комисията при преценката на съвместимостта на спорната мярка с вътрешния пазар.
- 150 Следователно Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел в точка 101 от обжалваното съдебно решение, че не е необходимо да се разглежда основателността на четвъртото основание на жалбата в първоинстанционното производство, без да е необходимо да се разглежда освен това дали Общият съд правилно е приел в точка 99 от обжалваното съдебно решение, че това основание има субсидиарен характер и че то е лишено от обявената си цел.
- 151 Освен това следва да се констатира, че Ryanair не е изтъкнало нито един довод, с който може да се докаже, че при разглеждането на четвъртото основание на жалбата в първоинстанционното производство Общият съд е изопачил доказателствата по смисъла на припомнената в точка 67 от настоящото решение съдебна практика.
- 152 От гореизложеното следва, че петото основание трябва да се отхвърли по същество.

По шестото основание

Доводи на страните

- 153 С шестото си основание Ryanair упреква Общия съд, че е допуснал грешка при прилагане на правото и явно изопачаване на фактите, като е приел неправилно в точки 102—115 от обжалваното съдебно решение, че Комисията не е нарушила задължението си за мотивиране по член 296, втора алинея ДФЕС.
- 154 Според жалбоподателя съображенията на Общия съд навеждат на мисълта, че фактическата обстановка, довела до приемането на спорното решение, а именно появата на пандемията от COVID-19 и въздействието, което това положение е могло да има върху качеството на съставянето на решенията на Комисията, можела да оправдае факта, че липсвали някои ключови елементи в мотивите на спорното решение, въпреки че те били необходими на жалбоподателя, за да се запознае с конкретните съображения, на които се основават изводите на Комисията. Подобно лаконично тълкуване на член 296, втора алинея ДФЕС, което противоречало на практиката на Съда, щяло да лиши задължението за мотивиране от всякакъв смисъл.
- 155 Комисията, Френската република и Кралство Швеция поддържат, че шестото основание за обжалване трябва да се отхвърли по същество.

Съображения на Съда

- 156 Следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика изискваните от член 296, втора алинея ДФЕС мотиви трябва да са съобразени с естеството на съответния акт и по ясен и недвусмислен начин да излагат съображенията на институцията, която издава акта, така че да дадат възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за взетата мярка, а на компетентната юрисдикция — да упражни своя контрол. Изискването за мотивиране следва да се преценява в зависимост от обстоятелствата по конкретния случай, по-специално в зависимост от съдържанието на акта, от естеството на изложените мотиви и от интереса, който адресатите или други лица, засегнати пряко и лично от акта, могат да имат от получаване на разяснения. Не се изисква мотивите да уточняват всички относими фактически и правни обстоятелства, доколкото въпросът дали мотивите на определен акт отговарят на изискванията на член 296, втора алинея ДФЕС следва да се преценява с оглед не само на текста, но и на контекста, както и на съвкупността от правни норми, уреждащи съответната материя (решение от 2 септември 2021 г., Комисия/Tempus Energy и Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, т. 198 и цитираната съдебна практика).
- 157 Когато става въпрос по-специално, както в настоящия случай, за решение на основание член 108, параграф 3 ДФЕС да не се повдигат възражения по отношение на мярка за помощ, Съдът вече е имал повод да уточни, че подобно решение, което се приема в кратки срокове, трябва да съдържа единствено, както правилно отбелязва Общият съд в точка 107 от обжалваното съдебно решение, причините, поради които според Комисията не са налице сериозни затруднения при преценката на съвместимостта на съответната помощ с вътрешния пазар, и че дори кратките мотиви на това решение трябва да се считат за достатъчни с оглед на предвидено в член 296, втора алинея ДФЕС изискване за мотивиране, при условие че изразяват ясно и недвусмислено причините, поради които

Комисията е счела, че не са налице такива затруднения, тъй като въпросът за основателността на тези мотиви не е свързан с това изискване (вж. в този смисъл решение от 2 септември 2021 г., Комисия/Tempus Energy и Tempus Energy Technology, C-57/19 P, EU:C:2021:663, т. 199 и цитираната съдебна практика).

- 158 Именно с оглед на тези изисквания, припомнени основателно в точки 105 и 107 от обжалваното съдебно решение, следва да се провери дали Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че спорното решение е надлежно мотивирано.
- 159 В това отношение, доколкото Ryanair, от една страна, упреква Общия съд по същество, че е смекчил изискванията относно задължението за мотивиране с оглед на контекста на пандемията от COVID-19, в който е прието спорното решение, трябва да се констатира, че нищо не сочи, че като се позовава в точки 102—115 от обжалваното съдебно решение на свързаната с тази пандемия криза, Общият съд е възнамерявал да обоснове с това обстоятелство липсата на мотиви на това решение.
- 160 Доколкото Ryanair, от друга страна, изтъква определен брой конкретни обстоятелства, по които в нарушение на възложеното ѝ задължение за мотивиране Комисията не се е произнесла или не е преценила в спорното решение, като например съответствието на спорната мярка с принципа на равно третиране, със свободата на установяване и със свободното предоставяне на услуги, предоставеното на SAS конкурентно предимство, метода за изчисляване на вредата и размера на помощта, конкретните причини, поради които SAS е било третирано различно от другите упражняващи дейност в Швеция авиокомпании, които са претърпели вреди, както и субсидиарността на спорната мярка по отношение на шведската схема за помощ, следва да се констатира, че в точки 108—114 от обжалваното съдебно решение, като е разгледал всяко едно от тези обстоятелства, Общият съд е приел, че те или не са релевантни за целите на спорното решение, или че са надлежно посочени в това решение, за да се разберат съображенията на Комисията в това отношение.
- 161 Не изглежда обаче, че с тези преценки Общият съд е пренебрегнал изискванията за мотивиране на решение на Комисията съгласно член 108, параграф 3 ДФЕС да не повдига възражения, както произтичат от съдебната практика, припомнена в точки 156 и 157 от настоящото решение, тъй като тези мотиви в случая позволяват на Ryanair да се запознае с основанията за това решение, а на съда на Съюза — да упражни своя контрол по отношение на него, както впрочем следва от обжалваното съдебно решение.
- 162 Освен това, доколкото с изтъкнатите в рамките на шестото основание доводи всъщност се цели да се докаже, че спорното решение е прието въз основа на недостатъчна или неправилна от правна страна преценка на Комисията, тези доводи, свързани по-скоро с обосноваването на решението, отколкото с изискването за мотивиране като съществено процесуално изискване, трябва да се отхвърлят с оглед на съдебната практика, припомнена в точка 157 от настоящото решение.
- 163 От гореизложеното следва, че Общият съд не е допуснал никаква грешка при прилагане на правото, като е приел в точка 115 от обжалваното съдебно решение, че спорното решение е надлежно мотивирано.

- 164 Накрая, налага се изводът, че Ryanair не е изтъкнало нито един довод, с който може да се докаже, че Общият съд е изопачил фактическите обстоятелства по смисъла на съдебната практика, припомнена в точка 67 от настоящото решение, при разглеждането на петото основание на жалбата в първоинстанционното производство.
- 165 Поради това шестото основание трябва да се отхвърли по същество.
- 166 Тъй като нито едно от изложените от жалбоподателя основания не е уважено, жалбата следва да се отхвърли в нейната цялост.

По съдебните разноски

- 167 Съгласно член 184, параграф 2 от Процедурния правилник, когато жалбата е неоснователна, Съдът се произнася по съдебните разноски.
- 168 Съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от него, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като жалбоподателят е загубил делото, а Комисията и SAS са направили искане да бъде осъден да заплати съдебните разноски, той следва да бъде осъден да заплати всички съдебни разноски в настоящото производство по обжалване.
- 169 Съгласно член 140, параграф 1 от Процедурния правилник, приложим по отношение на производството за обжалване по силата на член 184, параграф 1 от него, държавите членки и институциите, встъпили по делото, понасят направените от тях съдебни разноски. Следователно Френската република и Кралство Швеция, които са встъпили страни в първоинстанционното производство и са участвали в производството пред Съда, понасят направените от тях съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

- 1) Отхвърля жалбата.**
- 2) Осъжда Ryanair DAC да понесе, освен направените от него съдебни разноски, и тези на Европейската комисия и на SAS AB.**
- 3) Френската република и Кралство Швеция понасят направените от тях съдебни разноски.**

Подписи